

Banker, finansforetak, banknæringens fellesorganer
og andre interessenter

Dato: 18. februar 2025
Vår ref.: 25/01299

Høring om neste generasjons oppgjørssystem i norske kroner og deltakelse i oppgjørssystemet T2

Teknologisk utvikling og endringer i oppgjørssystemene i våre naboland har gjort det nødvendig å utrede fremtidens oppgjørssystem i Norge. Norges Bank har derfor satt i gang en utredning om neste generasjons oppgjørssystem som del av arbeidet med Norges Banks strategi. Norges Bank har vurdert to alternative retninger: Å anskaffe en ny dedikert plattform for NBO som vi har i dag, eller å knytte oss til en felles plattform gjennom eurosystemets T2, slik våre nordiske naboland nå gjør.

Vurderingen er at deltakelse i T2 sammen med de nordiske landene er det beste valget for et effektivt og sikkert betalingssystem på lang sikt.

Norges Bank innleder nå formelle samtaler med Den europeiske sentralbanken (ESB) som starter en prosess med gjensidig informasjonsutveksling for nødvendige avklaringer. Blant annet er det behov for mer informasjon for noen gjenstående spørsmål knyttet til sikkerhet og beredskap. Det er også nødvendig å utforme en god modell for mindre bankers deltakelse i T2.

Norges Bank inviterer nå til en høring hvor vi ber finansnæringen og andre interessenter om innspill knyttet til deltakelse i eurosystemets felles plattform T2. I denne høringen ønsker vi spesielt innspill funksjonalitet, gjennomføringsprosjekt, samt muligheter og innovasjon som deltakelse i T2 kan gi for deres organisasjon.

En endelig beslutning vil bli tatt etter at nødvendige avklaringer er gjort. Norges Bank anslår at en eventuell avtale om deltakelse i T2 tidligst kan være klar innen utgangen av 2025.

Norges Bank ber om svar på høringen innen 16. mai 2025. Vennligst send høringsuttalelsen merket med «Høring om neste generasjons oppgjørssystem» til post@norges-bank.no. For eventuelle spørsmål eller kommentarer, ta kontakt. Høringssvarene vil bli publisert på Norges Banks nettsider.

Takk for din deltakelse!

Med hilsen

Torbjørn Hægeland
Direktør, Finansiell stabilitet

Steinar Årdal
Direktør, Interbankoppgjør

«Felt for elektronisk signatur»

Informasjon til høringen

Dette kapitlet gir informasjon, samt peker til informasjonskilder, som er relevant i besvarelsen av spørsmålene i høringen.

Informasjon om NBO

Norges Banks rolle

I henhold til lov om Norges Bank og pengevesenet mv. (sentralbankloven) skal Norges Bank fremme et effektivt og sikkert betalingssystem (sbl. § 1-2) og legge til rette for det sentrale oppgjørssystemet (sbl. §§ 1-3 og 3-3). Formålet med Norges Banks oppgjørssystem er å gjennomføre sikre og effektive oppgjør av betalinger mellom banker og andre foretak i finansiell sektor som har konto i Norges Bank.

Norges Banks oppgjørssystem

Norges Bank er den øverste oppgjørskontrollanten i det norske betalingssystemet. De fleste betalinger i norske kroner, gjøres i siste instans opp mellom bankene i Norges Banks oppgjørssystem (NBO). Det gjelder både vanlige betalinger for husholdninger og bedrifter, store betalinger i finans- og valutamarkedene og betalinger som involverer offentlig sektor. Den gjennomsnittlige daglige omsetningen i NBO var om lag 350 milliarder kroner i 2024.

112 banker og andre finansielle foretak har konto i NBO. Selv om de fleste norske banker har konto i NBO, er det bare et fåtall banker som gjør opp sine transaksjoner direkte i NBO. Flertallet av bankene i Norge har et lite antall bruttotransaksjoner og deltar i nettooppgjørene gjennom en av de store bankene.

Norges Bank har en beredskapsløsning for kjernesystemet i NBO som kan aktiveres i de tilfeller der de ordinære driftsløsningene er utilgjengelig, samt beredskaps- og kontinuitetsløsninger for situasjoner der ulike deler av nettverksløsningene er utilgjengelig. I tillegg er det nå igangsatt arbeid med å etablere en nasjonal beredskapsløsning. Denne skal kunne benyttes for oppgjør dersom øvrige beredskaps- og kontinuitetsløsninger ikke er tilgjengelige. Arbeidet er i en tidlig fase og løsningen vil etableres som del av neste generasjons oppgjørssystem.

For mer informasjon om NBO og neste generasjons oppgjørssystem:

- [Det norske finansielle systemet \(2024\)](#)
- [Finansiell infrastruktur \(2024\)](#)
- [Sentralbankens strategi \(2023-2025\)](#)
- [Årsrapporter for Norges Bank oppgjørssystem \(NBO\)](#)
- [Norges Bank innleder formell dialog med ESB om deltakelse i oppgjørssystemet T2 \(Februar 2025\)](#)
- [Høring om neste generasjons oppgjørssystem i norske kroner \(September 2023\)](#)

Informasjon om TARGET Services

TARGET Services består av en rekke tjenester utviklet og drevet av eurosystemet for å håndtere betalinger og oppgjør.

T2: Tjeneste for oppgjør av betalinger

T2 er oppgjørssystem, real-time gross settlement system (RTGS), for oppgjør av betalinger. Dette oppgjørssystemet ble først introdusert i 2007 (TARGET2) og modernisert i 2023 (T2), med full støtte for det nye ISO20022-formatet for betalingstransaksjoner. T2 støtter oppgjør i flere valutaer,

og fra 2025 vil danske kroner gjøres opp i T2. Sveriges Riksbank har besluttet deltakelse i T2 og er i gang med planleggingen av overgangen.

TIPS: Tjeneste for reeltidsbetalinger

TIPS (TARGET Instant Payment Settlement) er en tjeneste for reeltidsbetalinger. TIPS ble lansert i 2018, og TIPS innebærer at reeltidsbetalinger mellom bankene gjøres opp enkeltvis i sentralbankpenger. TIPS støtter flere valutaer og har vært benyttet av Riksbanken for svenske kroner fra 2022 og vil benyttes av Nationalbanken for danske kroner fra april 2025. Norges Bank planlegger å ta i bruk tjenesten for norske kroner i løpet av første halvår 2028.

T2S: Tjeneste for oppgjør av verdipapirhandler

T2S er et system for oppgjør av verdipapirhandler. T2S brukes i dag av 19 verdipapirsentraler, inkludert den danske verdipapirsentralen, Euronext Securities Copenhagen. T2S har vært i drift siden 2015. Sveriges Riksbank utreder eventuell deltakelse i T2S.

Beredskapsløsning for T2

Enhanced Contingency Solution II (ECONS II) er beredskapsløsningen til T2 og skal håndtere situasjoner der T2 ikke er tilgjengelig på grunn av større tekniske feil eller andre alvorlige hendelser. ECONS II vil følgelig erstatte dagens beredskapsløsning for kjernesystemet. Oppgjør av transaksjoner når ECONS II er aktivert, skal utføres på spesifikke kontoer opprettet i ECONS II, dedikert til beredskapsoppgjør, med en startsaldo lik null. Likviditeten som brukes for oppgjør i ECONS II, kan hentes fra andre tilgjengelige kilder eller baseres på allerede tilgjengelig sikkerhet.

Tilgang til konto i T2

Eurosystem Single Market Infrastructure Gateway (ESMIG) er et sentralt kontaktpunkt for kommunikasjon med TARGET-tjenestene. Tilgang til ESMIG leveres av to nettverksleverandører valgt av Eurosystemet: Nexi-Colt (tidligere SIA-Colt) og SWIFT.

ESMIG støtter tilkoblingen på følgende måter:

- **A2A (Application-to-Application):** Automatisert kommunikasjon mellom deltakerens egne systemer og TARGET-tjenestene, via standardiserte meldinger i ISO 20022-format.
- **U2A (User-to-Application):** En nettbasert portal, hvor brukere logger inn på et grafisk grensesnitt for å utføre operasjoner, hente rapporter eller overvåke systemstatus.

For tilgang til kontoer i TARGET-tjenestene via A2A og U2A kreves en nettverkstilkobling via ESMIG. Deltakere kan ha konto uten egen tilkobling til ESMIG ved å benytte en «co-manager» som administrerer kontoen på deres vegne. Det er også mulig å delta uten å ha egen konto, som en indirekte deltaker, gjennom en direkte deltaker (f.eks. en større bank) som håndterer betalinger på deres vegne.

Mer informasjon om TARGET Services:

- [TARGET Services](#): Startside for informasjon om TARGET-tjenestene
- [Information Guide for TARGET participants, Part 1 – Fundamentals](#): Overordnet beskrivelse hvordan TARGET-tjenestene fungerer, samt operasjonelle prosedyrer både under normale forhold og i avvikssituasjoner
- [Eurosystem Single Market Infrastructure Gateway \(ESMIG\)](#): Detaljert beskrivelse av nettverkstjenestene som ESMIG tilbyr for alle TARGET-tjenester.
- [Explainer on co-management](#): Beskrivelse av co-management tilgang til konto i T2 uten egen tilkobling til ESMIG.
- [Enhanced Contingency Solution \(ECONS II\)](#): Beskrivelse av oppsett og funksjonalitet i ECONS II.

Informasjon om et mulig gjennomføringsprosjekt

Overgang til T2-plattformen er et omfattende prosjekt som er beregnet til å vare omtrent fem år fra signering av avtale. Et slikt prosjekt innebærer flere tekniske og operasjonelle endringer som vil påvirke både Norges Bank og deltakerne i oppgjørssystemet.

Tilpasninger

T2 benytter meldinger eller filer som bruker ISO 20022-meldinger eller er compatible med ISO 20022-formatet. For betalings- og oppgjørstransaksjoner er det etablert et eget regelverk og teknisk oppsett (scheme) for valutaer som ikke er euro (non-euro-currency). Deltakere med direkte tilkobling til ESMIG må tilpasse seg det gjeldende scheme for betalings- og oppgjørstransaksjoner, etablere funksjonalitet for nye meldingstyper og eventuelle meldinger for relevante spørringer.

Det er et regime for utvikling og vedlikehold av T2 som innebærer to nye versjoner per år. Deltakere med direkte tilkobling må tilpasse seg og teste endringene etter behov.

Endringer i prosesser og roller

Dagens prosesser for gjennomføring av flere typer oppgjør må tilpasses til standardiserte prosesser i T2, og aktører må tilpasse seg nye roller som definert i T2. Tilpasninger inkluderer endringer i tekniske prosesser og meldingsflyt for blant annet nettooppgjør, verdipapiroppgjør, gjennomføring av markedsoperasjoner, Scandinavian Cash Pool, belastning av avgifter og gebyrer, renteberegning og -postering.

Brukergrensesnitt og informasjonstilgang

Deltakere må tilpasse seg nytt brukergrensesnitt, hva slags informasjon som er tilgjengelig fra systemet og hvordan denne presenteres.

Norges Banks interne systemer

Norges Bank har allerede iverksatt tiltak for å gjøre oppgjørssystemet mer komponentbasert. Tiltakene omfatter blant annet å skille ut funksjoner for gjennomføring av pengepolitikk og likviditetsstyring, samt etablering av en nasjonal beredskapsløsning. En overgang til T2 innebærer flere endringer og behov for å etablere nye funksjoner i Norges Banks interne systemer.

Kostnader

Banker og andre foretak i finansiell sektor betaler for kontohold og deltakelse i betalingsoppgjørene i NBO, og prisene skal dekke to tredeler av kostnadene for innføring, utvikling og drift av oppgjørssystemet.

Ved en overgang til T2 planlegger Norges Bank å videreføre denne modellen for kostnadsdekning. Dette inkluderer drift og forvaltning av gjenværende dedikerte systemer som systemet for sikkerhet for lån og nasjonal beredskapsløsning, samt personalkostnader. Deltakere vil også bli fakturert for egen bruk av T2, basert på prisliste fra ESB.

Spørsmål i høringen

Nedenfor følger spørsmålene som vi ønsker besvart i høringen, organisert i tre ulike tema: *Funksjonalitet*, *Gjennomføringsprosjekt* og *Muligheter og innovasjon*. Vi ønsker at dere svarer på spørsmålene med fokus på og ut fra relevans for deres egen organisasjon.

Funksjonalitet

Basert på deres organisasjons bruk av funksjonalitet i NBO og kjennskap til tilsvarende funksjonalitet i T2

- Hvilke spesifikke funksjoner i NBO anser dere som mest kritiske for deres daglige operasjoner?
- Hvordan vurderer dere funksjonaliteten i T2 sammenlignet med NBO?
- Hvordan tror dere overgangen til T2 vil påvirke deres organisasjons evne til å håndtere oppgjør og likviditetsstyring?
- Hvordan vurderer dere behovet for opplæring og støtte ved en overgang til T2, spesielt med tanke på nye brukergrensesnitt og funksjonaliteter?
- Har dere innspill til hvilken rolle Norges Bank bør ha i utformingen av løsninger for deltakere som ønsker konto i NBO, men som ikke ønsker å koble seg direkte til ESMIG?

Gjennomføringsprosjekt

Basert på deres organisasjons oppsett, bruk og tilkobling til NBO og kjennskap til tilsvarende oppsett i T2:

- Hvordan vurderer dere kompleksiteten ved en overgang til T2?
- Hvordan vurderer dere den overordnede tidslinjen for et gjennomføringsprosjekt?
- Hva vurderer dere som de største kostnadsdriverne?
- Hvilke faktorer anser dere som de største usikkerhetene eller risikoene?
- Hva vurderer dere som den mest effektive modellen for samarbeid med Norges Bank og andre relevante aktører i et gjennomføringsprosjekt?

Muligheter og innovasjon

Bakgrunnen for at Norges Bank mener at deltakelse i T2 sammen med de nordiske landene er det beste valget for et effektivt og sikkert betalingssystem på lang sikt, er en vurdering av at det vil gjøre oss bedre rustet i møte med fremtidige krav til sikkerhet, beredskap og funksjonalitet. Det vil også gi lik utvikling av oppgjørssystemene i Norden og Europa for øvrig. Bruk av tjenestene i TARGET bidrar til harmonisering på tvers av landegrensene i Europa og kan legge til rette for koblinger mot nye typer digitale plattformer.

Med dette som bakgrunn, ber vi om svar på følgende spørsmål med fokus på deres organisasjons strategiske perspektiv:

- Hvordan vurderer dere potensialet for innovasjon i deres tjenester ved bruk av T2?
- Hvordan tror dere en overgang til T2 vil påvirke deres organisasjons evne til å møte fremtidige krav til sikkerhet og beredskap?
- Hvordan vurderer dere effekter av en harmonisering av oppgjørssystemene i Norden og Europa ved bruk av T2?
- Legger en overgang til T2 til rette for effektiv deltakelse for nye typer aktører, dersom det blir aktuelt?